

Ismét a közúti közlekedés és a fuvarozás szabályainak változásairól

Tisztelt Olvasók! A múlt havi cikkem, ami a közúti közlekedés és fuvarozás új szabályairól szólt, olyan nagy érdeklődést váltott ki az olvasókból, amin még magam is meglepődtem. A témával kapcsolatban nagyon sok kérdést kaptam e-mailben, telefonon, ezért a mostani cikkben megosztom Önökkel a kérdések nagy részét, amivel remélem mindenkinek a segítségére lehetek.

Dr. Jobbágy
Krisztina

Szeretném felhívni a figyelmüket arra – ahogyan azt már korábban jeleztem –, ezt a jogszabályt a gazdák teljes mértékben nem fogják tudni betartani, hiszen a „sima” közúti közlekedési és áru fuvarozási jogszabály tárgyi hatályát terjesztették ki a **mezőgazdasági vontató, a lassú jármű, a mezőgazdasági vontatóból, valamint a lassú járműből és általuk vontatott pótkocsiból, félpótkocsiból álló járműszerelvényekre**, 3,5 tonna feletti megengedett legnagyobb tömeg esetén. Ez azt jelenti, hogy nincs külön a mezőgazdasági járművekre menetlevél, fuvarlevél vagy szállítólevél, csak az van a nyomtatványboltokban, amit a közúton közlekedő hagyományos fuvarozást végzők használnak.

A tisztelt olvasók által feltett kérdések:

– Amennyiben dolgozni mennek ki egy területre, akkor a menetlevélen mit tüntessenek fel érkezés helyének? A munkavégzés helyének helyrajzi számát? És ha több, egymás mellett lévő hrsz.-on dolgozik egy munkamenetben (ez esetben tehát nem közúton jut egyikről a másikra), akkor a visszaút esetén mit ír indulási helynek? Származhat-e problémája abból, ha nem egyezik az érkezési és a visszaindulási hely a menetlevélen?

– A jogszabály szerint menetlevelet csak közúton kell vezetni, tehát a földön, ahol dolgoznak, nem. Én (saját véleményemet írom) a menetlevélben nem a hrsz.-ot, hanem – pláne, ha azonos növénykultúra van a területen – táblasorszámot írnék be. Ez valószínűleg megoldja az egymás mellett lévő hrsz.-ok problémáját. Visszaúton nem lehet probléma, ha az érkezési és visszaindulási hely különbözik, mert a jogszabály szerint a földeken való munkavégzést nem kell vezetni a menetlevélben, tehát elméletileg eltérhet egymástól. Valójában emiatt sem lehet az adott jogszabályt végrehajtani. Ezért írtam koráb-

ban azt, hogy bár a földeken nem kell vezetni a menetlevelet, de javasolt külön nyilvántartani, hogy a földeken mennyit (km-ben vagy üzemórában) dolgozott/ment a gép.

– A jogszabályi változások értelmében az őstermelőknek, akik nem vállalkozás formájában termelnek, hanem csak mint őstermelők, nekik is kell-e menetlevelet vezetni a közúton való vonuláshoz? Az világos, hogy ha valaki szállít, akár terményt, akár munkagépet vontat, annak kell, de hogy ez csak a cégek gépeire vagy magánszemélyekre is vonatkozik? Létezik egy MT-rendelet, minek folytán 2008. július 1-jétől a magánszemélyek által – magántulajdonban levő járművel – a magáncélú közúti járműhasználat során a menetlevél-vezetési kötelezettség megszűnt. Tehát ez a mostani 2011-es rendelet ezt felülírja, vagy mint magánszemély ugyanúgy közlekedhet tovább a gépeivel, ahogy eddig, menetlevél nélkül?

– A jelenlegi szabályozás nem tesz különbséget aközött, hogy valaki őstermelőként kvázi magánszemélyként, vagy gazdasági társaságként folytat mezőgazdasági tevékenységet, és e kettő közül melyik közlekedik a közúton. Emiatt mindenkinek kötelező menetlevelet vezetni, aki a közúton közlekedik. A magáncélú közúti járműhasználat jelen esetben nem alkalmazható, mivel ha valaki mezőgazdasági termelő tevékenységet folytat, az mindenképpen gazdasági tevékenység, csak a tevékenység formája tér el egymástól (őstermelő, családi gazdálkodó, gazdasági társaság).

Magáncélú közúti járműhasználatnak az minősülne, ha – és most szándékosan sarkított példát mondok – bevásárolni vagy kirándulni menne valaki az adott mezőgazdasági járművel. (Még egyszer bocsánat a példáért, de azt hiszem, így elég érthetően tudom elkülöníteni a két-féle használatot egymástól.)

– A nyomtatványboltban menetlevelet szerettem volna venni, és ott azt mondták, hogy a menetlevél nem szigorú számadási bizonylat, és „traktorra” külön nincs is.

– Ez így van. A menetlevél valóban nem szigorú számadási bizonylat, de a fuvarlevél és a szállítólevél már az. A mezőgazdasági járművekre valóban nincs külön menetlevél, fuvarlevél és szállítólevél sem. Ahogy az írásom elején is jeleztem, a jogszabályt csak szimplán kiterjesztették a mezőgazdaságra is.

– Lehetséges-e, hogy a dűlőúton (földúton) álljon rendőr és kérje a menetlevelet, büntethet-e a rendőr a dűlőúton?

– Ez egy nagyon „fogas” kérdés. A dűlőúton is állhat rendőr és kérheti a papírokat, de csak olyan dűlőúton, amelyik vagy állami vagy önkormányzati tulajdonban van, mert csak azok minősülnek közútnak. A magántulajdonban lévő mezőgazdasági utak vagy más néven dűlőutak nem minősülnek közútnak, csak magánútnak, ahol már nem kell menetlevelet és egyéb nyomtatványokat használni. Ebből adódik a következő kérdés: Honnan lehet azt tudni, hogy melyik dűlőút minnek minősül. Gyakorlatilag ezt csak az ingatlan-nyilvántartásból lehet megállapítani, amiben szerepelnek a mezőgazdasági utak tulajdonosai. Ha valaki nagyon jogkövető akar lenni, be kell mennie a földhivatalba, és meg kell kérdeznie, hogy azok az utak, ahol/amerre ő jár a mezőgazdasági járművel, ki(k)nek a tulajdonában van. Ez alapján tudja eldönteni, hogy melyik közút és melyik magánút. Tehát, ha a rendőr tudja, hogy valamelyik dűlőút önkormányzati vagy állami tulajdonban van, ott valóban kérheti az okmányokat és azok hiányában bírságot is.

– Kizárólag földúton történő terményszállítás esetén is ez a rendelet a mérvadó?

– Az előző kérdésre adott válasz az irányadó itt is. Ha a földút állami vagy

önkormányzati tulajdonban van, akkor az közútnak minősül, és a rendelet mérvadó. Ha a földút magántulajdonban van, akkor nem, mert az magánútnak minősül és nem közút.

– Van egy traktorom, de idős koromnál fogva én már nem vezetek, és a betakarításhoz is segítségre van szükségem. Emiatt a betakarított terményt az unokaöcsém hozza be a földekről az én tulajdonomban lévő traktorral és pótkocsival. A kérdésem: milyen papírokat kell, hogy magánál tartson az unokaöcsém?

Menetlevelet mindenképpen vezetnie kell, és mivel más tulajdonában lévő járművel fog közlekedni, de a szállított termék is a jármű tulajdonosáé, így nem bérleti szerződés kell, hanem a mezőgazdasági jármű használatára jogosító okirat (a tulajdonos engedélyezi, hogy az unokaöccse vezesse a járművet), és valamilyen okiratot (hiteles kell), ami bizonyítja, hogy az unokaöcs a tulajdonossal munkavállalói jogviszonyban van. Lehet ez időnyomunkára kötött munkaszerződés is akár, de kötelező lennie.

Egyébként, ha nem valamelyik rokonról lenne szó, akkor a következő papírokat kell a gépjárművezetőnek magánál tartania:

- a) menetlevél;
- b) fuvarlevél, szállítólevél;
- c) a teherjármű bérletére vonatkozó szerződést, vagy a szerződés hitelesített kivonatát, vagy a használat engedélyezését, amely tartalmazza a bérbeadó és a bérlő nevét, a szerződéskötés napját és időtartamát, valamint a teherjármű azonosítási adatait; továbbá
- d) a teherjárművet vezető iratai közül a jogosítvány és a forgalmi engedély mellett:
 - ba) a bérlő gazdálkodó szervezetnél tagsági vagy részvényesi jogviszonyát igazoló iratot (cégkivonat), vagy
 - bb) a járművezető foglalkoztatására vonatkozó szerződést (munkaszerződés), vagy ezek hitelesített kivonatát vagy három hónapnál nem régebbi fizetési jegyzéket.

Ezeknek a papíroknak akkor is rendelkezésre kell állniuk, **ha a teherjármű használatba adása ingyenesen történik.** A fuvarozás céljából **bérbe vett járművet**, a tevékenységi engedélyt kiállító közlekedési felügyelőségénél (a vállalkozás székhelye szerint területileg illetékes közlekedési hatóságnál) **be kell jelenteni**, ahol a pénzügyi feltételek igazolását követően ahhoz **engedélykivonatot állítanak ki.**

A kiadott engedélyek, engedélykivonatok másnak át nem adhatók

– Függesztett és vontatott munkagépekre (eke, tárcsa), pótkocsi kivételével, vonatkozik-e a rendelet, ha igen, milyen mértékben?

– A jogszabály vonatkozik a **mezőgazdasági vontatókra**, a lassú jármű, a mezőgazdasági vontatóból, valamint a lassú járműből és általuk vontatott pótkocsiból, félpótkocsiból álló járműszerelvényekre, **3,5 tonna feletti megengedett legnagyobb össz tömeg esetén.** A munkagépek esetében nincs különbségtétel a felfüggesztett és a vontatott munkagépek között, csupán a legnagyobb megengedett össz tömeg (3,5 tonna felett) alapján lehet megítélni, hogy vonatkozik-e rá a rendelet vagy sem. Ha a mezőgazdasági vontató a munkagéppel együtt meghaladja a 3,5 tonnát, akkor teljes egészében vonatkozik rá a rendelet, és alapesetben menetlevelet kell vezetni. Ha nem éri el ezt az össz tömeget, akkor nem kell menetlevél. Munkagépeknél áru fuvarozásról nem beszélhetünk, így fuvarlevél és szállítólevél nem kell. Ha a mezőgazdasági vontatót bérlik, akkor az előző pontban felsorolt egyéb okiratok is kellenek, hogy rendelkezésre álljanak.

– Milyen különleges szabályok vonatkoznak arra a gazdasági társaságra, amely végez fuvarozói tevékenységet mezőgazdasági termékekkel kapcsolatban?

– A gazdálkodó szervezetnél szakmai irányítónak lennie kell, aki lehet a gazdálkodó szervezet tulajdonosa, tagja, alkalmazottja, megbízottja, illetve kijelölt személy.

A „**szakmai irányító**”: a vállalkozás alkalmazásában álló természetes személy vagy, amennyiben a vállalkozás természetes személy, akkor a személy önmaga vagy egy általa szerződés útján kijelölt másik természetes személy, aki **tényleges és tartós módon szervezi a vállalkozás fuvarozói tevékenységét.** A közúti fuvarozói szakmát gyakorló vállalkozásnak ki kell jelölnie legalább egy olyan természetes személyt – a szakmai irányítót –, aki megfelel a jogszabályban (1071/2009/EK rendelet) előírt követelményeknek, és aki:

- a) a **vállalkozás fuvarozói tevékenységeit ténylegesen és folyamatosan irányítja;**
- b) valódi kapcsolatban áll a vállalkozással mint annak alkalmazottja, igazgatója, tulajdonosa, részvényese vagy ügyeinek intézője vagy, amennyiben a vállalkozás természetes személy, akkor ő maga ez a személy. A szakmai irányítónak, a **szükséges ismeretek**

elsajátítását igazoló, áru fuvarozó szakmai irányítói **bizonyítvánnyal** kell rendelkeznie.

Mindezek alapján tevékenységi engedéllyel rendelkező fuvarozó vállalkozás esetében, a felvetett kérdéskörben, a helyes jogalkalmazás érdekében – a szakmai tevékenységükért felelősséggel tartozó – a **vállalkozás szakmai irányítója személyes útmutatásai alapján kell eljárni.**

A **szakmai irányítói bizonyítvánnyal** rendelkező személy alkalmazása, a **saját számlás áruszállítást gyakorló vállalkozás esetében is indokolt lehet.**

– Melyik hatósághoz tartozik a közúti fuvarozás?

– Első fokon a Nemzeti Közlekedési Hatóság Közúti Gépjármű-közlekedési Hivatala jár el, másodfokon a Nemzeti Közlekedési Hatóság Központi Szerve.

A legfontosabb és a legérdekesebb kérdéseket próbáltam számba venni, melyek lehet, hogy további kérdéseket generálnak majd. Szeretném megköszönni mindenkinek, aki kérdést tett fel nekem, hogy a kérdéseikkel, gondolataikkal megkerestek, és arra szeretnék kérni mindenkit, hogy ezeket a szabályokat osszák meg minél több gazdatársukkal, szakmai tanácsadók esetében az ügyfelekkel, hogy a gazdatársadalom minél szélesebb körben szerezzen tudomást ezekről a szabályokról. Elárulom Önöknek, hogy ezt a jogszabály-módosítást én sem magamtól találtam meg, hanem egy nagyon kedves régi ismerősöm hívta fel rá a figyelmemet, és ő is kért meg arra, hogy foglakozzak a témával és írjak róla, hogy minél több ember figyelmét fel tudjuk rá hívni, megelőzve a bírságokat.

További kérdéseikre szívesen válaszolok e-mailben, telefonon! Örömmel tájékoztatom a Tisztelt Olvasókat, hogy kérdéseiket most már az agrarunio.hu portál FÓRUM menüpontja alatt is feltehetik, így gyorsan és mások számára is nyilvános információkkal tudjuk ellátni Önöket. Ha van olyan témajavaslatuk, kérdésük, melyre a választ szívesen olvasnák az AgrárUnió oldalain, arra is nyugodtan felhívhatják a figyelmemet. Az idén augusztus 17-én a debreceni Farmer-Expón – természetesen az AgrárUnió standján – személyesen is részt vesznek. Keressenek meg bizalommal, várom Önöket!

dr. Jobbágy Krisztina
30-682-5009

drjobbagyugyvedei.iroda@t-online.hu